

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TOIMINTAOHJE
	Sivu 1(2)
	Versio: 28.2.2011
	Laatija: E. Tyyni 28.2.2011
PREANALYTIKKA	Tarkastaja: T. Meri 28.2.2011
Verinäytteenotto	Hyväksyjä: Päivi Tissari 28.2.2011
Malarianäytevalmisteiden teko-ohje	Katselmoitu: -

Malarianäytevalmisteiden teko-ohje

Tutkimuspyyntö

2315 B –Plas-O, Malariaplasmodit (kval)

Näytteenotto

Suosittelavin näyte malariaepäilyissä on ihopistosnäyte sormenpäädästä, koska plasmodeja on tiheimmin kapillaariveressä kuin perifeerisessä veressä. Näyte voidaan ottaa myös korvanlehdessä tai kantapäädästä. Näytteitä suositellaan otettavaksi kuumepiikin aikana, jolloin plasmodien määrä veressä on korkeimmillaan. Päivystystilanteessa näyte otetaan välittömästi eikä odoteta kuumekohtausta. Näyte tulisi ottaa ennen malarialääkitystä. On muistettava, että yksi negatiivinen näyte ei poissulje malariaa!

Näytteenottokohdan annetaan kuivua hyvin puhdistamisen jälkeen ennen pistämistä. Ensimmäinen pisara pyyhitään pois. Näytekohtaa ei saa puristella tai lypsää, koska silloin näyte laimenee kudokseteillä. Samanaikaisesti tehdään sekä sively- että paksupisaravalmisteet. Valmisteista tutkitaan malariaplasmodit ja sivulöydöksenä saatetaan havaita muitakin parasitteja.

Välineet

Mattapäisiä objektilaseja
(Muovi- tai lasisauvoja)
Vetolaseja
Pahvi- tai muovikoteloita

Sivelyvalmiste

Pieni tippa verta laitetaan keskelle objektilasia lähelle sen toista päätä. Levittimenä käytetään vetolasia tai toista objektilasia. Vetolasi pidetään 30° kulmassa veripisarassa, kunnes veri on levinnyt sen leveyden verran sivusuunnassa. Tämän jälkeen nostetaan vetolasi 45° kulmaan ja vedetään pisara tasaisesti pitkin objektilasia niin pitkälle kuin verta riittää. Valmiste ilmakeivataan välittömästi. Hyvässä sivelyvalmisteessa on ohut, pyöreästi loppuva ”häntäosa”, jossa punasolut ovat yhdessä tasossa.

Verinäytteestä tehdään 4-5 ohutta sivelyvalmistetta. 1-2 sivelyvalmistetta kiinnitetään metanolilla, värjätään tuoreella Giemsa- tai May-Grünwald-Giemsa -värillä ja mikroskopoidaan välittömästi päivystyksenä näytteenottaneessa yksikössä.

Paksupisaravalmiste

Objektilasille otetaan iso pisara (tai 3 pientä pisaraa rinnakkain) verta. Pisara levitetään noin 1.5 x 1.5 cm:n suuruiselle neliönmuotoiselle alueelle. Iso näytemäärä levitetään isommalle alueelle, pieni pienemmälle alueelle. Pisaraa sekoitetaan lasi-/muovisauvalla tai vetolasin kulmalla (ei terävällä) korkeintaan 15-30 sekunnin ajan. Sekoittamisen tarkoitus on rikkoa fibriinin rakenne.

Pisaran paksuus on sopiva, kun normaalikokoinen teksti on luettavissa sen läpi.

